

Szerkesztési iroda:

Nagy-Beeskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — — 24 kor.
Félévre — — — — 12 »
Negyedévre — — — — 6 »
Egy hóra — — — — 2 »
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1900.

XXIX. évfolyam. 58. szám.

Hétfő, március 12.

Torontálvármegye és a T. H. É. V.

Nagybeeskerek, március 12.

Dr. Dellimanics Lajos, vármegyénk alispánja a március hó 19 iki rendkívüli megyei közgyűléshez a következő előterjesztést intézi a vármegyei utipénztár s a Torontáli h. é. vasutak pénzügyeinek rendezése s ezen vasutak jövőbeni kezelése tárgyában:

Tiszteletes törvényhatósági bizottság!

Ama kedvezőtlen üzleti eredményekre való tekintettel, melyek a Torontáli h. é. vasutakat s ezzel kapcsolatban a vármegye törvényhatóságát, illetve közvetlenül annak utialapját a részvénytársaság 9 millió koronát meghaladó elsőbbségi kölcsönének kamatai és tőketörlesztése tekintetében elvállalt jótállás folytán a legkomolyabb pénzügyi válságba sodorták, f. é. február hó 19-én és folytatva tartott rendkívüli közgyűlésében 20. kgy. 7761. ex 1900. sz. a hozott határozatával kimondani méltóztatott, miszerint kereskedelmi miniszter ur ő nagyméltóságát fölkéri, hogy a Torontáli h. é. vasutak engedélyokmánya alapján a megváltás jogával élni, illetve a megváltásra nézve az országgyűlés képviselőházához mielőbb törvényjavaslatot beterjeszteni kegyeskedjék, kijelentvén a vármegye közönsége, hogy az utialap tulajdonában lévő 3,645.200 k. név. ért. törzsrészvényeknek beváltásáról lemond, azok lebélyegzésébe beleegyezik és a 2,646.400 k. név. ért. elsőbbségi részvények beváltásán kívül csak azt köti ki, hogy a vm. közönsége, illetve a törvényhatóság utalapja a Torontáli h. é. v. részvénytársaság elsőbbségi kölcsöne után elvállalt kamat- és tőketörlesztési szavatossága alól felmentessék.

Ugyanazon közgyűlésében 17. kgy. 2132. ex. 1900 sz. a hozott határozatával a Torontáli h. é. vasutak részvénytársaság hitelének teljes kimerülte folytán, de meg azért is, mert a részvénytársaság 700 ezer koronát meghaladó követeléseit hamarosan behajtani nem képes, kimondani méltóztatott folytatólag, hogy a részvénytársaság által a pancsova—kubini ármentesítő társulattól fölvenni szándékolt és 50 év alatt 6%-os kamat és tőketörlesztési részletekkel visszafizetendő 1 millió koronás kölcsön tekintetében a szavatosságot elvállalja, csak hogy a részvénytársaság az üzleti kezelésből származó folyó sürgős tartozásait mielőbb kiegyenlíthesse.

A már akut jelleget öltött pénzügyi válság végleges és gyors megszüntetése végett mindenestre a vasutaknak a kontemplált módon való megváltása vagy államosítása volna a legradikálisabb, s reánk nézve a legkedvezőbb megoldás; minthogy azonban a folyó hó 1-én a keresk. miniszteriumban megtartott ankett alkalmával fölvetett diskussziók arról győztek meg, hogy kereskedelmi miniszter ur ő nm. a vasutak megváltani vagy államosítani nem hajlandó; minthogy továbbá valószínűtlennek tartom, hogy a vasutak által a pancsova—kubini ármentesítő társulattól fölvenni szándékolt 1 millió korona kölcsön tekintetében elvállalt szavatosságra vonatkozó imént érintett határozat egyéb nehézségektől eltekintve már csak a kölcsönnek drága volta miatt is jóváhagyásban részesülne — ugyanazért úgy a vármegye utialapjára, mint a T. h. é. vasutakra súlyosan nehezítő válság elosztatása végett tovább kell a sürgős kibontakozást keresnünk.

Es itt mindjárt van szerencsém megjegyezni, hogy a kereskedelmi miniszteriumban megtartott ankett alkalmával két igen fontos momentum domborodott ki, az egyik az, hogy keresk. miniszter ur ő nagyméltósága a T. h. é. vasutaknak a magy. kir. államvasutak üzemébe való átvételét — és pedig már f. é. július hó 1-jével — bizonyos feltételek mellett kiállításba helyezni méltóztatott; a másik pedig, mely a tek. törvh. bizottságot még közelebbről érdekli, s mely az előbbinek mintegy előfeltétele, az, hogy a vasutak zilált pénzügyi viszonyait a vármegye közönségének kell rendeznie.

A pénzügyi viszonyoknak az egész vonalon való gyökeres rendezése lévén a főcél, azok tüzetes ismertetése végett szabadon előadnom a következőket.

Mielőtt azonban ezt tennem, meg kell még jegyezni — ami különben a dolog természetéből folyik, hogy a T. h. é. vasutak pénzügyeinek rendszeres orvoslásával a vármegye utialapjának pénzügyeit is rendeznünk kell, mert e kettő egymással szoros összefüggésben van, egymástól el nem választandók; és hiába való munkát végeznénk, ha csak az egyiknek vagy csak a másiknak bajait próbálnánk orvosolni; és hangsúlyozni kívánom azt is, hogy leplezetlenül fogom feltárni a valót, mert a helyes diagnózist csakis a bajoknak teljes feltárásával lehet megállapítani.

I.

A törvh. utialap pénzügyeinek elodázhatlan rendezése végett a következő összegekre van sürgős szüksége:

1. az elvállalt jótállásból folyólag a T. h. é. vasutak részv. társ. elsőbbségi kölcsöne utáni kamat és tőketörlesztési járulék címén az 1899. év végéig megejtett leszámolás szerint követelésbe vett 1,064.453 kor. 20 fillérre már eszközölt 841.634 korona 20 fillér törlesztés után még fennálló hátralékra 222.819 kor. — fill.
2. ugyanezen jótállásból folyólag az 1900. évi szelvények és a kisorsolandó elsőbbségi kötvények beváltására a törlesztési terv szerint 503.591 kor. — fill.
3. pénzügyminiszter ur ő nagyméltósága által a f. é. január hó 1-én esedékessé vált szelvények és tőketörlesztés kifizetése végett adott kamatmentes előleg kiegyenlítésére 281.000 kor. — fill.
4. az utipénztár 900.000 koronás kölcsöne után f. é. január hó 1-én már lejárt annuitás kiegyenlítésére 24.377 kor. 50 fill.
5. ugyanezen kölcsön után f. é. július hó 1-én lejárandó annuitás kifizetésére 24.377 kor. 50 fill.
5. az utipénztár 2,400.000 koronás kölcsöne után f. é. február hó 1-én már lejárt annuitás kiegyenlítésére 64.762 kor. 50 fill.
7. az utipénztár 4,800.000 koronás

kölcsöne után f. é.

május hó 15-én ese-

dékessé válandó an-

nuitásra

8. az utipénztár

2,200.000 koronás

kölcsöne után f. é.

junius hó 1-én le-

járandó annuitás ki-

fizetésére

58.482 kor. 50 fill.

I. összesen 1,307.007 kor. 50 fill.

II.

A T. h. é. v. részvénytársaság pénzügyeinek elodázhatlan rendezése végett a következő összegekre van égető szükség:

1. a pesti magy. keresk. bank követelésének kifizetésére 600.000 kor. — fill.
2. a Torontáli h. é. vasutak hitelbank követelésének kifizetésére 340.000 kor. — fill.
3. a szegedi építési vállalat követelésének kifizetésére 160.000 kor. — fill.
4. a temesvár—módosi vasut követelésének kifizetésére 132.676 kor. 61 fill.
5. az alkalmazottak bélyegilletékének kifizetésére 2.150 kor. 70 fill.
6. különféle számlákon alapuló sürgős követelések kiegyenlítésére 125.664 kor. 48 fill.

II. összesen 1,360.491 kor. 79 fill.

Az utipénztár I. alatt kimutatott 1,307.007 kor. 50 fill. szükségleteinek kiegyenlítésére fedezetül szolgál:

1. a megyeházkibővítési alapnak tartozása 276,257 kor. 44 fill.
2. a pénztári főnapló márc 7-iki zárzata szerint mutatkozó, de az egyes várm. alapok tulkiadásai által absorbeált pénzkészlet 106.122 kor. — fill.

mindössze 382.379 kor. 44 fill.,

a mely tartozások kiegyenlítése végett a mult évi rendes őszi közgyűlés alkalmával 1231/47100. kgy. 1899. sz. a hozott határozattal egy 10 év = 20 félév alatt 8% törvényhatósági pótdóval törlesztendő 400.000 koronás kölcsön lett megszavazva, de az részint felsőbb jóváhagyás hiányában, részint a kedvezőtlen pénzügyi viszonyok miatt mind ezideig fölvehető nem volt, amint különben ezt a tek. törvh. bizottságnak f. évi 6451. számú előterjesztésében köteleességszerűen be is jelentettem, a hol a többek között előadtam azt is, hogy a felszólított legelőkelőbb fővárosi pénzügyintézetek közül csakis a Pesti hazai első takarékpénztár-egyesület nyilatkozott hajlandónak a kölcsön kontrahálására, de ez is csak 20 utólagos egyenlő félévi tőketörlesztés mellett 6 1/2% fix, vagy az Osztrák-magyar bank változó kamatábanál 1 1/2%-kal magasabb, de minimum 5 1/2% kamatláb mellett nyújtandó folyószámlai kölcsön alakjában; a pénzpiac némi javulására való tekintettel utjabban is felszólítottam a fővárosi pénzügyintézeteket ajánlattételre, de eddig minden eredmény nélkül, úgy, hogy felsőbb jóváhagyás esetén mégis csak a Pesti hazai első takarékpénztár-egyesület ajánlatát kell elfogadnunk, a mihez a tek. törvh. bizott-

ság szives hozzájárulását már előre is kérem.

Ezen 400.000 koronás kölcsönre való tekintettel tehát az utipénztár eminens szükséglete 907.007 kor. 50 fill. vagy ke-rekszám-ban 900 ezer koronára tehető.

Szabadjon itt még felhoznom azon körülményt, hogy az utipénztárnak utadó és egyéb cselekvő hátralék címén fenn-álló mintegy 300 ezer korona követelését nemcsak az eminens, az elodázhatlan szük-ségre való tekintettel nem vettem itt szá-mításba, hanem és főleg azért, mert tör-vényben gyökerező tulajdonképpeni ren-deltetésének másként megfelelni nem lenne képes; sőt az utipénztárnak nyomasztó helyzetére való tekintettel e mellett még az elől sem fog a tek. törvh. bizottság elzárkózhatni, hogy a törvh. utadót már a folyó évre 10%-ra fel ne emelje, a mire különben keresked. miniszter ur ő nagyméltóságának a várm. közönségéhez intézett és e hó 5 én érkezett 10141. sz-leirata alapján később majd bővebben lesz szerencsém reflektálni.

A Torontói h. é. vasutak részvénytársaság II. alatt kitüntetett 1,360.431 kor. 79 fill. szükségletének fedezetéül szolgál-nak a következő tételek:

1. a községek által meg-szavazott vasuti hozzájárulás címén legközelebb befolyandó 160.000 kor. — fill.
2. a községek törlesztéses kölcsönei után fennálló annuitás hátralékok 40.708 kor. 65 fill.
3. a vm. utipénztárának tartozása az elvál-lalt jótállásból fo-lyólag az 1899. év végéig megejtett le-számolás szerint 222.819 kor. — fill.
4. különféle követele-sek fejében fennálló 81526 kor. 50 fillér-ből várható 30.000 kor. — fill.

Összesen: 453.527 kor. 60 fill. melynek számbavételével tehát a részvénytársaság elodázhatlan szükséglete 906.964 kor. 14 fillérre, illetőleg ha az év folyamán még fölmerülő különféle számlákat is figyelembe vesszük, kerekszám-ban 1 millió koronára tehető.

Meg kell azonban jegyezni, hogy a részvénytársaság üzletgazgatóságától beszerzett adatok szerint vannak ugyan még fedezetül szolgáló követelések és értékesíthető javak, de ezek részint dubiozusok, részint pedig momentán be nem hajthatók, vagy momentán nem értékesíthetők, s így a financiális viszonyok sürgős rendezésénél számba vehetők nem voltak; ilyenek:

1. a gyári készlet 185.888 kor. 38 fill.
2. váltók és egyéb kö-vetelések 111.578 kor. 69 fill.
3. községek tartozása hozzájárulás címén 265.615 kor. 86 fill.
4. az ezen tartozások utáni kamatok 159.706 kor. 40 fill.
5. temesvár—módsi vasut tartozása 13.327 kor. 66 fill.
6. különféle tartozások 51.526 kor. 50 fill

mindössze: 787.643 kor. 49 fill.

III.

Az utipénztár pénzügyi viszonyainak gyökeres rendezéséhez tehát 900.000 korona, a vasutak financiáinak rendezéséhez pedig 1 millió korona, mindössze 1 millió és 900 ezer korona szükségeltetik.

Ez volna azon összeg, melyről a tek. törvényhatósági bizottságnak gondoskodnia kellene a végből, hogy ugy a vármegye utialapja, valamint T. h. é. vasutak pénz-ügyi radikálisan rendezhessenek; s a melynek előteremtésével meg volna a le-hetősége annak, hogy a T. h. é. vasutak-nak a kir. államvasutak üzemébe való átvétele végett a további tárgyalások

kereskedelmi miniszter ur ő nagyméltó-ságával folytattassanak; hangsúlyozni kívánom azonban, hogy a vármegye közön-sége, illetve a törvényhatóság utialapja a vasutak financiáinak rendezéséhez szük-ségelt összeget mint kamatmentes előleget adná, s annak visszatérítését elodázná amaz időpontig, míg a vasutak üzleti ered-ményében gyökeres javulás állna be, illetve addig is a vasut részvénytársaság felhívandó volna, hogy a II. alattinak 1—6. tétele alatt felvett követeléseit a vármegye utialapjának az előleg fedezetére kösse le. (Vége köv.)

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő mindennap reggeli 6 órától délig az orak részére nyitva van; hölgyek részére kedden és pénteken d. u. 6/1 óráig; ugyanazon napokon 6-tól 8-ig este orak részére is. A kád-fürdő egész nap este 7/1 óráig nyitva marad.

— **Gólya a vármegyházán.** Rónay Jenő főispánt családi öröm érte. Neje ma egészséges fiúgyermekkel ajándékozta meg. Anya és gyer-meke jól érzik magukat.

— **Tisztviselők fizetésjavítása.** Dr. Dellima-nics Lajos alispán elnöklété alatt tegnap Torontá-vármegye tisztikara értekezletet tartott és tárgyalás alá vette Györvármegye átiratát a közigazgatási tisztviselők fizetésrendezésének 1898-ban meg-indított mozgalma tárgyában. Az értekezlet el-határozta, hogy a még 1898-ban felkért és ezen tisztelet elvállalt pestmegyei alispánt a közigaz-gatási tisztviselők értekezletének Budapesten leendő összehívására újból felkéri, illetve meg-sürgeti. Megállapította egyúttal az értekezlet azon főbb irányelveket, a melyeket a kormányhoz föl-terjesztendő memorandumban kifejezésre juttatni ki-ván, hogy az állami hason rangban alkalmazott tiszt-viselők javadalmazását Torontá-vármegye tisztika-ra megközelíthesse, a törzsfizetések emelésére 25% nyi dotáció emelést kér (ami 1% törvény-hatósági pótdadónak felelne meg) s a mely kérelem-nek indokolására felhossa azt, hogy a hason-rangu állami tisztviselők nagyobb javadalmazás-ban részesülnek, hogy a diplomás emberek javadalmazása oly csekély, hogy a társadalmi egyensúly ma meg van zavarva. A mai fizetés a létfenntartási minimumnak nem felel meg. A megállapított lakberek nevetségesen csekélyek, abból tisztességes lakást tartani nem lehet. A katonatisztek fizetése a miénkkel szem-ben aránytalanul emelkedett. A budapesti értekez-letre ki lettek küldve dr. Dellimanics Lajos alispán, Poroszkay Béla főügyész, dr. Mihálovics Ödön árvaszéki elnök, Zsiross Mihály főszámvevő, Kajtár Jenő főszolgabíró s a tisztviselők felkér-etek a küldöttséghez való önkéntes csatlakozására. Felemlítjük még, hogy a 25%-nyit emelés alapját Pestvármegye 1899. évi és föl nem emelt javadalmazása képezte, azóta azonban Pest-vármegye a fizetéseket újból fölemelte.

— **Királyi köszönet egy hírlapírónak.** Telléry Gyula fővárosi hírlapíró, Telléry Ferenc volt módosi gyógyszerész fia, a napokban magas kitüntetésben részesült. A fiatal hírlapíró ugyanis még mint szepességi lapzerkesztő „Szepesség gyász” címen egy irodalmi szempontból is becses munkát adott ki. A munkában a nemzeti gyászban azt a spontán megnyilatkozását írja le, mely gyászba borította hazánkat, de különösen a Szepességet akkor, midőn az épen királyváró megyébe eljutott a lesújtó hír, mely tudtul adta imádott Nagyasszonyunk váratlan elhunytát. Annak idején az emlékkönyv egy rendkívüli díszszel kiállított példányát ő Felségének is felaján-lotta és legkegyelmesebb elfogadásáért eszedezett. A napokban kapta meg az értesítést a belügy-miniszterium utján, hogy kérelmének a kegyelet ezen nyilvánításáért való legmagasabb köszönet mellett hely adatott.

— **Ünnepély a főgimnáziumban.** A nagybecs kereki közs. főgimnázium tanuló ifjúsága, mint minden évben, ugy az idén is hangversenyt ren-dez Balácsi József urnak, a főgimnázium szere-tett igazgatójának névnapi üdvözlétére. Az ünne-pélyt 1900. évi március hó 18 án délután 4 óra-kor tartják meg a főgimnázium tornacsarnoká-ban s erre a szülőket s a neveléstaniás ügyé-nek barátait ez uton is meghívja a rendezőség. — A másor a következő: „Üdvözlő dal”, elő-adják a főgimn. ének-kara. — Beriot: „7. Concert”, hegedűn előadja Grandjean Andor VII. o. t., zongorán kíséri Zsiross Dezső VI. o. t. — Kéler

Béla: „Vigjáték-nyitány”, zongorán négy kézre előadják Kéler Tasziló és Herr György II. o. t. — Weber K.: „Békahangverseny”, előadja a fő-gimn. ének-kara. — Üdvözlő beszéd, mondja Rátz J. VIII. o. t. — Koschat: „Az elhagyott”, karinthiai népdal, előadja a főgimn. ének- és zenekara. — id. Abrányi-Várady: „II. Rákóczy Ferencz Rodostón”, melodráma, szavalja Dölle Jenő VII. o. t., zongorán kíséri Zsiross Dezső VI. o. t., gordonkán Franz Zoltán VIII. o. t. és cimbalmon Vattay Miklós VII. o. t. Ifj. Kersch Ferencz: a) „Tamburina”, polka; b) „A kis öz-vegy” Allettertől, előadja a főgimn. zenekara.

— **Március idusa a népiskolában.** A nagy-becskerekai községi népiskolában 1900 ik évi március hó 15-én tartandó ünnepély sorrendje a következő: Délelőtt 1/9 órakor isteni tisztelet a római katolikus templomban; délelőtt 9 órakor az iskolaépület I. emelet 7. számú tantermében: „Hymnus.” Énekl az intézet ének-kara. — Alkalmi felolvasás március 15 ről. Tartja Baaden Károly igazgató. — a) „Március 15 én.” Szavalja: Sziklay Margit IV. leány o. t. b) „Kelet népéhez.” Garay J.-től. Szavalja: Liszkay Lőrinc IV. A) fiu o. t. — „Népdalok” Énekl az intézet ének-kara. — a) „Nemzeti dal.” Petőfi től. Szavalja: Retzler István VI. o. t. b) „A ledölt szobor.” Petőfi től. Szavalja: Pálffy János IV. B) fiu o. t. c) „Nemzeti dal.” Szabolcska M. től. Szavalja: Fésüs Mari IV. leány o. t. — „Nyugszik minden . . .” Énekl az intézet ének-kara. — a) „Magyarország 1848 ban” Garaytól. Szavalja: Hajdu József IV. B) fiu o. t. b) „Induló” Garaytól. Szavalja: Sztakics Milos IV. A) fiu o. t. — „Nemzeti zászló.” Énekl az intézet ének-kara. a) „Előre.” Tóth Kálmántól. Szavalja: László László V. o. t. b) „Honszeretet.” Szavalja: Rácz Viktor IV. I. o. t. c) „Atyámnál.” Vajda Jánostól. Szavalja: Haidegger Gyula IV. o. t. — „Szózat.” Énekl az intézet ének-kara.

— **Póttartalékosok kiképzése.** Az enyhébb időszak közeledtével a katonák egyhangu foglal-kozása is véget ér. A szobában végzett unalmas elméleti oktatás abba maradt, a téli iskolák felosz-lanak, az asztalok, padok és írószerek bekerül-nek ismét előbbi helyükre a raktárba. Aztán megkezdődik a tulajdonképpeni katonásdi, a foly-tatolagos gyakorlati kiképzés. Ehhez katonák-nál már is folynak az előkészületek, mert a város katonai osztálya már szét is küldte a behívó-jegyeket. Az 5. ezred-parancsnokság kiképzésre hívja be a még kiképzetlen póttartalékosokat. A kiképzés folyó március hó 15 én kezdődik és 8 hétig tart, mely idő eltelte után ismét szabad-sággalva lesznek a póttartalékosok.

— **A zombolyai adóhivatal panamája.** Egyre tisztább világításban áll előttünk a zombolyai adóhivatali panama eddig rej-télyesnek látszó ügye. A szombaton meg-ejtett exhumálás és boncolás megállapí-totta, hogy néhai Korek Ernő halá-lát mérgezés okozta, amelyből nagy mennyiségben találtak belső részeiben. Most hátra van annak a kérdésnek a tisztázása, vajjon öngyilkos volt-e a szerenc-sétlen öreg ur, vagy pedig megmér-gézték. Eddig minden jel arra mutat, hogy az utóbbi eset áll. Egyébiránt a mérgezés tüneteit feltüntető hulla belső részei még szombaton föküldték Felle-tár Emil orsz. vegyészhez, a ki a tudomá-ny segélyével fogja hivatalosan meg-állapítani, hogy miféle mérgezésről van szó. A szerencsétlen adótárnoknak két hadnagy, két községi jegyző fia, meg férj-nél levő leánya van, akik azóta alig érint-keztek atyjukkal, mióta harmadszor nősiült. A harmadik feleséggel, akit mint 16 éves leányt vett nőül, feltűnő gyöngédséggel bánt az öreg, mindent a nevére iratott, így a többi közt egy házat és több adólevelet, azonkívül drága toilettekkal halmozta el. Az elhunyt adótárnok évi fizetése 1300 frt volt, és lakbéré 200 frt. Még 4-én dél-után Korek fiatal feleségével Nagy Kikin-dán időzött ahol az asszony számára kü-lönlébe bevásárlásokat eszközöltek s más-nap reggel az öreg már halott volt. Jel-lemző, hogy alig hunyta be szemét a sze-rencsétlen ember, neje, most már özvegye ékszerait és ezüst eszközeit összeszedve, ismerősükhöz, az adóhivatal egyik szám-tisztjéhez vitte megőrzés végett. Az illető tisztviselő erről vallomást is tett a vizsgáló bíró előtt és a kérdéses tárgyakat kiadta.

A pénzügyigazgatóság kiküldöttje nyomban a sikkasztás megállapítása után fenyítő zárlatot kért az elhunyt vagyonára, amelyet foganatosítottak is. Találtak ugyanis hagyatékában egy börtárcát 370 frt készpénz tartalommal, és 7 darab zombolyai téglagyári részvényt, továbbá óvadékát. Természetes hogy ezt az eseményt mindenképpen kombinálják és mindenki másképpen gondolkozik felele. Egyik a mellett tör lándzsát, hogy öngyilkos volt a szerencsétlen ember, a másik pedig azt vitatja, hogy eltették láb alól. A vizsgálat mindenre kiterjed, és így mi a fentebbiekben csakis azokat a tényeket adtuk elő, amelyek immár a vizsgálat további folytatását nem befolyásolhatják.

— **Megnyitő közlekedés.** A magyar királyi államvasutak igazgatósága közli a szállító és utazó közönséggel, hogy a pozsonyi alagutnál fennálló forgalmi akadály elhárítván, a Pozsony—Marcheggén átvezető személy- és teherforgalom minden korlátozás nélkül f. évi márc. hó 8. napjától kezdve újból felvétel.

— **Vásár.** Módosról írják, hogy az ottani József-vásárt folyó március hó 25-én tartják meg.

— **A kirabolt részeg ember.** Nagy Komlóson Vakareszku Juon meglehetősen felhuzott állapotban bandukolt hazafelé a kocsmából. Ingadozó állapotát, hogy ismert pénzes voltát Teicht Sándor ugyanottani lakos fölhasználta, aki letépervén a magával tehetetlen embert, elvette tőle pénzes tárcáját. A csendőrség a tettest csakhamar kézre kerítette, de az elrabolt pénzek csak kisebb részét volt már nála. Letartóztatták.

— **Ivás közben.** Schönthal József bégasz. györgyi lakos, miatt két toráki ember, névszerint Suicán Sebők és Petrovics János a kocsmában iddögált, felszállott az utcán magára hagyott kocsi és tovább akart hajtani. A két gazda kijött és ostornyéllal, meg ököllel egy helyben hagyták Schönthal, hogy most odahaza az ágyat nyomja.

— **Birkapör.** Jarkovácon Dukuj Lyubomir 46, Knezevits Dömötör 15 birkája összekeveredett hazahajtás alkalmával Zsivanesev Iván nagyobb birkanyájával. A szétválasztás alkalmával Dukuj a rövidebbet huzta, mert több birkája a nagy nyájban maradt s mivel fölismerték nem voltak, Zsivanesev nem akarja kiadni azokat, azt állítván, hogy az övéi. Az antalfalvi járásbíró fog igazat tenni az elpártolt birkák ügyében.

— **Kétszer lopott fa.** Bünjel gyanánt volt Sztarcsova község előjáróságánál 6 db. fatörzs elhelyezve, melyek egy lopásból kifolyólag ideiglenes megőrzés végett adtak át a csendőrség részéről. Ezeket a fatörzseket aztán Borasovits Ferenc esküdt uram szépen a lakására szállította, mintha az övéi lettek volna. Mivel időközben keresték a fákat, az esküdt udvarán megtalálták azokat.

SZÍNHÁZ.

Műsor:

Hétfő: Sulamith.
Kedd: Napoleon ücsém.

Kurucfurfang.

Bokor legújabb népszinművével megtalálták Szalkayék a közönséghez vezető utat s csak az általános vélemény nyilvánítását regisztráljuk, mikor azt mondjuk, hogy minden másképpen lenne, ha ezzel a darabbal kezdték volna meg a szent. Végére a Görög rabszolgát olyan perfekt, összevágó előadásban láttuk Somgyiektől, hogy azzal nehéz konkurrálni még egészséges társulatnak is, ennek következtében pedig az igazi iókedv, a finom izlésű becskerei közönség hangulatának megnyilatkozása a harmadik estére maradt, de akkor aztán mind végig állandóvá is vált.

Az első kellemetlen benyomás immár oszladozóban van s a közönség meggyőződhetett a legutóbbi két estén, hogy Szalkayék mégsem olyan nagyon gyöngék, mint azt egyesek feltüntetni szerették volna.

A Kurucfurfang meghozta azt a kerekded, kitünő előadást, a melyet vártunk és a melyben kezdetül fogva bizakodtunk. A szereplők teljes jó kedvvel, vidámsággal játszottak, úgy hogy a ház egy pillanatra sem fogyott ki a kacagásból.

Szalkayné (Bözi) tüzről pattant eleven parasztnyecske volt; érzéssel énekelt dalait többször megújrazták. Jól eltalálta a népszinmű hangját Honti Elma (Katica) is, a ki többet tud ezen a téren produkálni, mint operettben. Az nagyon feszes neki, itt jobban érvényesülnek a természetadta tulajdonságok. Hólczy Ilona (Ilona) a megtestesült kurucorbéli várkisasszony, játékaival, szépségével egyaránt hódított Oszatlan sikerre volt Borsiczky Ilonának (Borbála) ki a társulatnak egyik leghasználatosabb, sokoldalú tagja. Kellemes feltűnést keltett Pálffy Mariska (Cinka Panna) egy bájos fiatal leány, akit azonban szeretnék önállóbb szerepekben látni.

A férfiak közül Szalkay Lajos (Bögözi) érdemel föltétlen dicséretet. Alakítása a szerint emelkedett, a mint a közönség kedve fokozódott s több helyen valódi művészi nivón állt. Krémer Sándor kabinetelakítást csinált az első vőfély szerepéből, Kalmár Gyula, Arnold Antal és Kovács Sándor pedig összes erejükkel és tudásukkal segítettek diadalra a darabot, mely egyébként tegnap került másodszer színpadra hasonló jó előadásban.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése március 12-én.

Budapest, március 12. (A „Toronto” eredeti táv.) A képviselőház mai ülésén megkezdte a földmivelésügyi tárca költségvetésének tárgyalását.

Papp Géza előadó ismerteti a költségvetést és elfogadásra ajánlja azt.

A király és a csehek.

Budapest, márc. 12. (A „Toronto” ered. táv.) Bécsből jelentik: A király ma kihallgatáson fogadta az osztrák képviselőház elnökségét. Az alelnökök bemutatása után a felség kijelentette a cseh alelnököknek, hogy jó indulattal viseltetik a csehek iránt.

A Fejérvár—Ugron affaire.

Budapest, márc. 12. (A „Toronto” ered. táv.) Fejérvár báró miniszter befejezetteknek tekinti az Ugron elleni ügyét. Általában azonban azt hiszik, hogy Ugron a nemzeti és országos kaszinókkal a háta mögött nem nyugszik bele a dolgok eddigi állásába, hanem teljesen rendezni az ügyét.

A lippai mandátum.

Budapest, márc. 12. (A „Toronto” ered. táv.) A lippai szabadelvűpárt dr. Fülöpp Béla temesvári ügyvédet felléptette jelöltnek.

Luczenbacher Pál halála.

Budapest, március 12. (A „Toronto” eredeti táv.) Bécsből jelentik: Idősb Luczenbacher Pál főrendiházi tag Köpeldorfban meghalt.

Béke.

Budapest, márc. 12. (A „Toronto” ered. táv.) Brüsszelből jelentik: Krüger és Steyn elnökök táviratilag fordultak az angol kormányhoz békéért. Az angolok válasza engesztelhetlen jellegű, a mennyiben egyetlen feltételük a föltétlen megadás.

A transzváli háború.

Budapest, márc. 12. (A „Toronto” ered. táv.) Driedfontainból jelentik, hogy az angolok szuronytámadással visszaverték a burokat, a kik 102 halottat és 20 foglyot vesztek.

Budapest, március 12. (A „Toronto” ered. táv.) Transzválból jelentik, hogy Johannesburgból és környékéről az idegenek kíváncsiorolni készülnek, mert nem érzik magukat biztonságban. A burok állítólag el fogják pusztítani a bányák gépeit és Johannesburg több épületeit.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1900 március 12

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései.

B u z a	kilós	50 kilogr. ára		kilós	50 kilogr. ára		
		kor-10	kor-12		kor-10	kor-12	
Bánsági	6	76	7.30	7.45	80	7.80	7.95
Tiszavidéki	76	7.45	7.65	80	7.85	8.10	
Pestvidéki	76	7.25	7.45	80	7.85	8.—	
Bácskai	76	0.—	0.—	80	0.—	0.—	

Rozs	uj	elsőrendű	kilós	60-72	6.25	6.35
Árpa	uj	másodrendű	—	—	6.10	6.20
„	„	takarmány	60-62	—	5.65	5.70
„	„	égetni való	62-64	—	5.45	5.55
Zab	„	sörfőzésre való	64-66	—	0.—	0.—
Tengeri	ó	bánsági	39-41	—	5.35	5.45
„	„	másrendű	—	—	4.85	5.20

Határidő-üzlet.

Budapest, márc. 12. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) Buzában a kínálat jó, vételkedv lanyha, az árak esőndesek, változatlanok. Kötöttet:

Buza 1900 áprilisra	7.48—7.49
Buza 1900. szept-re	7.71—7.72
Rozs áprilisra	6.28—6.29
Zab áprilisra	4.92—4.93
Tengeri 1900. májusra	5.16—5.17

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Nagybecskerek, hétfő, 1900. március 12-én:

— Zóna-előadás fél helyárrakkal. —

SULAMITH,

Jeruzsálem leánya.

Keleti opera 4 felvonásban, 7 képpben. Irta: Goldfaden
Dávid. Zenéjét szerette: Dávidsohn Emanuel.

Monaoh, polgár Bethlehemben — Szepessy Gusztáv
Sulamith, leánya — — — Szalkayné Róza
Avidonoch — — — — — Márkus Ödön
Jeremiás } Zarándokok — — — — — Deéry Béla
Beliczár } — — — — — Kovács Sándor
Abszolon, a Makkabeusok törzséből — Szentmiklóssy B.
Zingitang, szerencsen szolga — — — — — Virágh Ferenc
Abigial, a főpap leánya — — — — — Szalóczy Irén
Rebeka, jeruzsálemi szűz — — — — — Réthy Lina
A főpap — — — — — — — — — — — Krémer Sándor

Holnap kedden, 1900. évi március hó 13-án itt először:

Napoleon ücsém. (Bohózat.)

Dr. Brájer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős Mayer Rezső.

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becserekre, illetve Nagy-Becserekről

Ervényes 1900. március hó 1-től.

Érkezik:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarra:

Zombolyáról: délelőtt 9 óra 15 p.; este 8 óra 34 p.
Pancsováról: reggel 7 óra 45 p.; délután 5 óra 18 p.
Temesvárról: délután 12 óra 55 p.; este 8 óra 34 p.
éjjel 10 óra 18 p.

Verseczről: délelőtt 9 óra 15 p.; este 8 óra 34 p.

Alibunárról: este 8 óra 34 p.

Zombolyáról: (keskenyvágányu vonalon) délelőtt 11 óra 20 p.

Csősztelekről: (keskenyvágányu vonal) reggel 6 óra 24 p. (csak minden kedden, pénteken és vasárnap).

b) a nagybecskereki (nknbt) pályaudvarra:

Budapest—Nagy-Kikindáról: reggel 7 óra 52 p.; délután 4 óra 45 p.; éjjel 10 óra 22 p.

Indul:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarról:

Zombolyára: éjjel 2 óra 15 p.; délután 4 óra 36 p.
Pancsovára: reggel 8 óra 28 p.; délután 5 óra 30 p.
Temesvárra: éjjel 2 óra 15 p.; délelőtt 9 óra 24 p.; délután 4 óra 36 p.

Verseczre: reggel 5 óra 59 p.; délután 4 óra 36 p.

Alibunárra: reggel 5 óra 59 p.

Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) délután 5 óra kor.

Csősztelekre: (keskenyvágányu vonal) délelőtt 11 óra 30 p. (csak minden kedden, pénteken és vasárnap).

b) a nagybecskereki (nknbt) pályaudvarról:

Nagy-Kikinda—Budapestre: reggel 5 óra 45 p.; délelőtt 11 óra 49 p.; este 7 óra 05 p.

215. szám 900.

258-3.1

Hirdetmény.

A temes-rékasi telepítvényen a f. évben felállítandó falazott utcai ormu 30 telepes ház föld- és kőmives, nemkülönben a cserép-fedő munkájára f. hó 26-án d. e. 8 órakor Temes-Rékason a kincstári ispánságnál szó és írásbeli ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

Ajánlatok nem csak az összes házakra, hanem azok egy részére is elfogadtatnak.

Vállalkozó köteles a föld és kőmives munkát legkésőbb 1900. évi július hó 1-én megkezdeni és oly erővel folytatni, hogy minden héten legalább 3 ház elkészüljön, a vakolási, tapasztási és meszelési munkán kívül, mely a házfedél elkészülte után csak három héttel kezdhető meg szeptember 25-ik teljesen befejezendő.

Az építési anyagokat, u. m. vályogot, téglát, fedélcserépet, homokot és meszet oltatlan állapotban a kincstár szállítja az építés színhelyére. A polyvát szintén a kincstár szolgáltatja, de az építés színhelyére való szállítása, és a vízzel való gondoskodás a vállalkozó feladata.

Biztosítékul a föld és kőmives munkánál a vállalati összeg 10%-a, a cserépfödésnél pedig 5% teendő le.

Felhivatnak tehát, a kik vállalkozni óhajtanak, hogy a tárgyaláson személyesen megjelenni, vagy pedig 1 kor. bélyegjeggyel és a jelzett biztosítékkal ellátott írásos ajánlataikat, melyekben kitéendő, hogy a feltételeket ismeri, és azoknak magát feltétlenül aláveti, fentkített idő alatt az alólírt ispánságnál, — a hol a részletes feltételek is betekintheők — beadni sziveskedjék.

Temes-Rékas, 1900. évi március hó 5-én.

M. kir. kincstári ispánság.

212. szám 1900.

259-3.1

Hirdetmény.

A temes-rékasi telepítvényen a f. évben felállítandó 30 telepes házhoz szükséges 370.000 drb vályog, 280.000 drb faltégla, 200.000 drb fedélcserép, 1700 drb oromcserép és 120 gr. oltatlan fehér mész vállalatbani előállítására és biztosítására céljából f. hó 23-án d. e. 8 órakor Temes-Rékason a kincstári ispánságnál szó és írásbeli versenytárgyalás fog tartatni.

A vályogból 150.000 drb f. évi június hó végéig, a többi pedig f. évi július hó végéig adandó át az építés színhelyén, minden egyes házhelyre 12150 drb szállítva s szabályszerűen összerakva. Vállalkozni lehet esetleg kisebb mennyiség előállítására és szállítására is.

A vályognak 29 cm. hosszú, 14 $\frac{1}{2}$ cm. széles és 10 cm. vastagnak kell lenni száraz állapotban.

A vályogvetéshez szükséges szalmát és polyvát a kincstár adja.

A vetőhelyre való szállítása és a vetéshez szükséges eszközök beszerzése vállalkozót terheli.

A vályog előállítás a készletnek az építés színhelyére való szállításával vagy a nélkül is vállalható.

Biztosítékul a vállalati összeg 5%-a teendő le.

A faltéglából 100.000 drb f. évi június hó végéig, 100.000 drb f. évi július hó végéig, és a fenmaradó 80.000 drb f. évi augusztus hó végéig adandó át kifogástalan minőségben és kellően összerakva az építés színhelyén.

A téglának 6 $\frac{1}{2}$ cm. vastag, 14 cm. széles és 29 cm. hosszúknak kell lenni s jól átdolgozott anyagból készült szabályos alakkal birni.

Biztosítékul a vállalati összeg 10% teendő le.

A fedélcserép és oromcserép három egyenlő részletekben és pedig f. évi július

hó 15-én, augusztus 15-én és szeptember 10-én adandó át kifogástalan minőségben és kellően összerakva az építkezés színhelyén.

A fedélcserépnek 37 $\frac{1}{2}$ cm. hosszú és 18 cm. széles, az oromcserépnek pedig 35 cm. hosszúnak kell lenni.

Biztosítékul a vállalati összeg 10%-a teendő le.

Az oltatlan mész f. évi június hó 30-ig az építés színhelyén létszen átadandó.

A szállítandó mésznek első minőségűnek, tiszta fehér, könnyen és teljesen olthatónak és idegen anyagtól mentesnek kell lenni.

Biztosítékul a vállalati összeg 10%-a teendő le.

A faltéglából, a fedélcserép és oromcserépből a szállítandó minőség biztosítása végett egy-egy drb minta bemutatandó.

Felhivatnak tehát mindazok, a kik vállalkozni kívánnak, hogy a tárgyaláson személyesen, vagy pedig 1 kor. bélyegjeggyel és a kellő biztosítékkal ellátott írásos ajánlataikat, melyekben kitéendő, hogy a feltételeket ismerik és azoknak magukat feltétlenül alávetik, a fent kített idő alatt az alólírt ispánságnál, a hol a részletes feltételek is betekintheők, beadni sziveskedjenek.

Temes-Rékason, 1900. évi március hó 5-én.

Magy. kir. kincstári ispánság.

Meghívó.

Az 1898: XXII. t. cikk alapján alakult Országos központi hitelszövetkezet kötele kébe tartozó

„Csöszteleki községi hitelszövetkezet”

mint az Országos központi hitelszövetkezet tagja 1900. évi március hó 25-én d. u. 3 órakor a helybeli községi népiskola IV. oszt. tantermében

rendes közgyűlést

tart, melyre a tagok az alapszabályok 35. §-a értelmében meghivatnak.

Napirend: 244-3.3

1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása.
2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása.
3. Mérleg megállapítása.
4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés.
5. A kisorsolt 3 igazgatósági tag helyébe 3 új tag megválasztása.
6. A felügyelő-bizottság megválasztása.
7. Netáni indítványok

1899. évi december hó 31-én a tagok száma 287, üzletrészenek száma pedig 504 volt, az év folyamán kilépett 4 tag 24 üzletrészszel.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a szövetkezet helyiségében kifüggesztett és mindenki által megtekinthető.

Kelt Csöszteleken, 1900. évi március hó 7-én.

Az igazgatóság.

Tiszta szimenthali
2 éves tenyész-bika
eladó. (266-3.1)

Remek példány.

Mokrinban, Domba Lászlónál.

Basahid község előljárásgától.

1315. szám. 1900.

253-3.2

Arverési hirdetmény.

Alólírott község előljárásga részéről ezennel közhírré tétetik, hogy Basahid község mint erkölcsi testület tulajdonát képező „Greda” nevű dűlőben fekvő 400 hold eisörendű szántóföld folyó évi március hó 26-ik napján d. e. 8 órakor a helyszínén 2 holdas parcellákban nyilvános árverés útján a folyó gazdasági évre, azonnali készpénzfizetés mellett, haszonbérbe fog adatni.

Basahidon, 1900. évi március hó 8-án,
Szávics Szilárd, Popov Arsen,
jegyző. bíró.

729. szám ex 1900.

252-2.2

Arlejtési hirdetmény

Rudolfsgnád község belteki esatornázásához szükséges 2 $\frac{1}{2}$ drb baltozott téglateresz építésének és 140 drb gyalogfadobogóhoz szükséges faanyag beszerzésének biztosítására Rudolfsgnád község előljárásga ezennel szóbeli árlejtést tűz ki.

Határnap 1900 évi március hó 24-ike d. e. 9 óra a község hivatalos helyiségében.

Az átereszek költségvetési ára 2168 korona 92 fillér. A fadobogókhoz cirka 300 drb fenyőpalló szükségeltetki.

A tervek és költségvetés a községnél betekintheők.

Rudolfsgnádon, 1900. évi március hó 9-én.

A községi előljárásg.

464. sz. 1900.

254-3.2

Legelő-hirdetés.

Tarras község előljárásga közhírré teszi, hogy az 1900 gazdasági évre a községi közlegelőre 160 drb marhát elfogad, darabja után évi 12 korona legeltetési díj fizetendő.

A pásztorbért az állattulajdonos külön tartozik fizetni.

Kelt Tarrason, 1900. évi március hó 6-án.

Az előljárásg.

A Mária Terézia-utcában (Amerika előváros) 2060. szám alatt

egy szép utcai lakás,

mely áll 3 szoba, konyha, cselédszoba, zárt folyosó és összes mellékhelyiségekből, folyó évi május hó elsejétől kiadandó.

Bővebbet a tulajdonosnál

Póti Ferenc,

Merczyntca 2738. szám.

122-x.3

A zárda-villa átellenében.

Hirdetések

felvételnek a

„Toronto”

kiadóhivatalában.